

Podstawy uczenia maszynowego

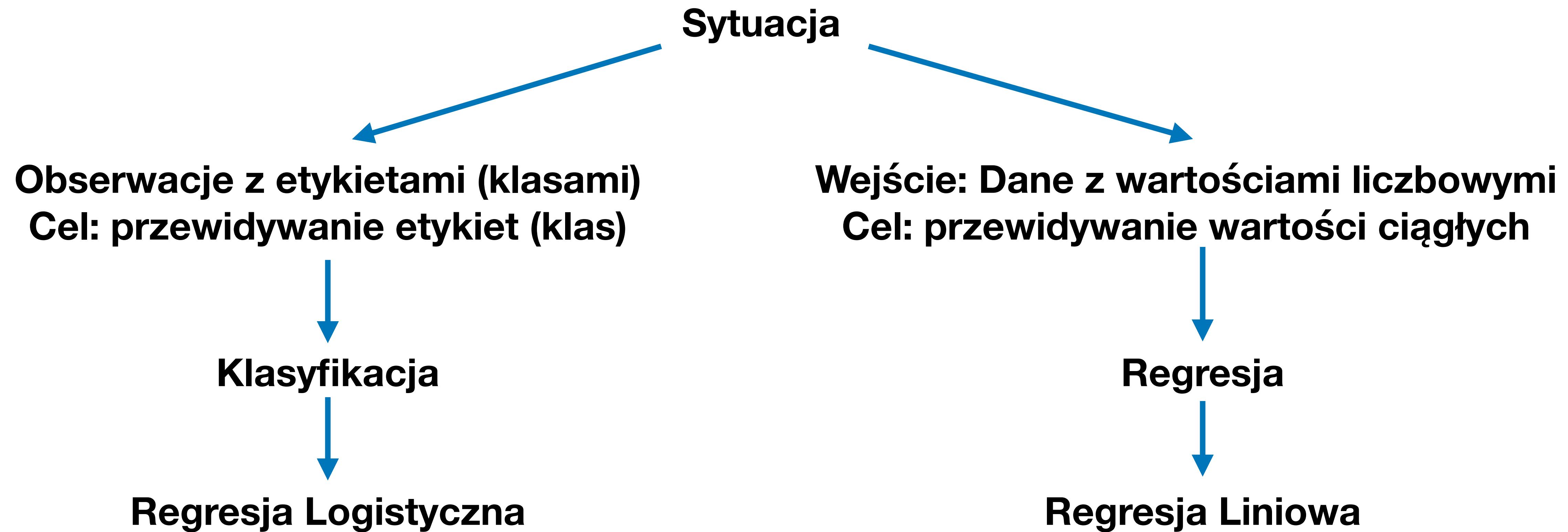
Część 3

Dr Mateusz Radzimski

Regresja wielowymiarowa

(Multivariate linear regression)

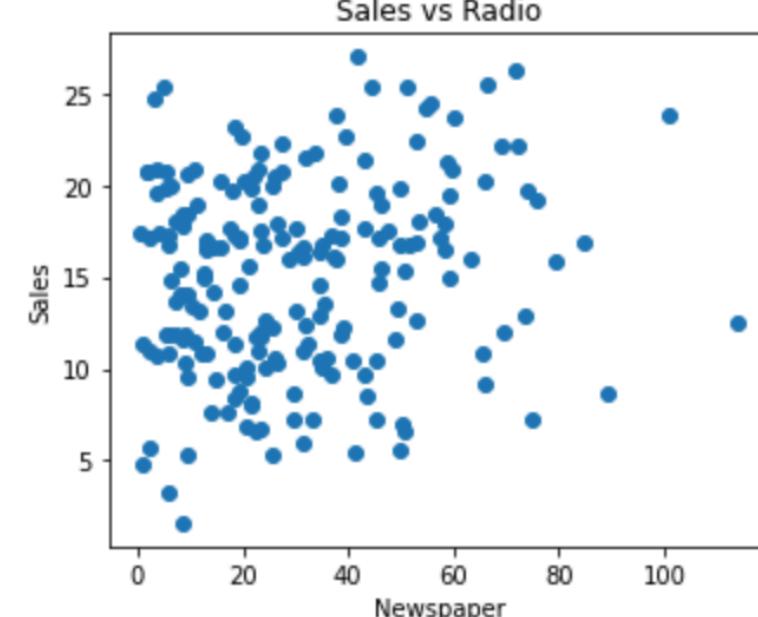
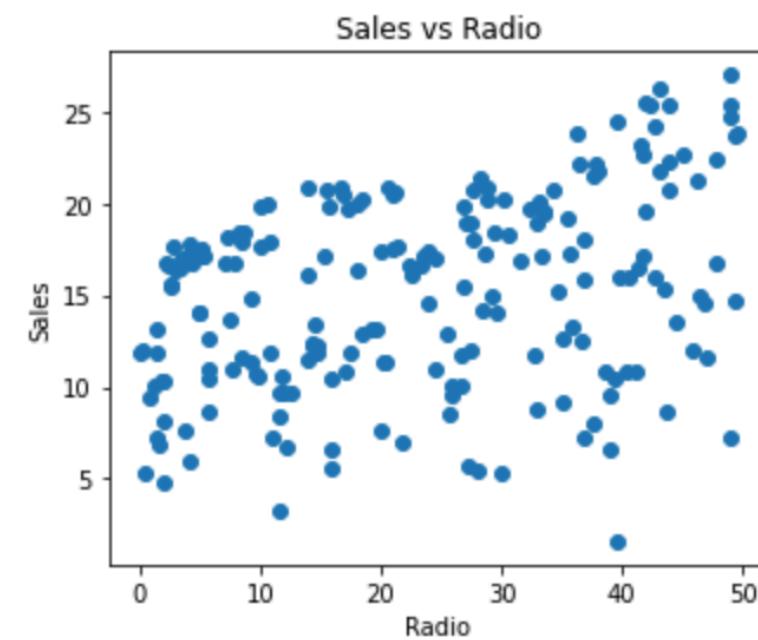
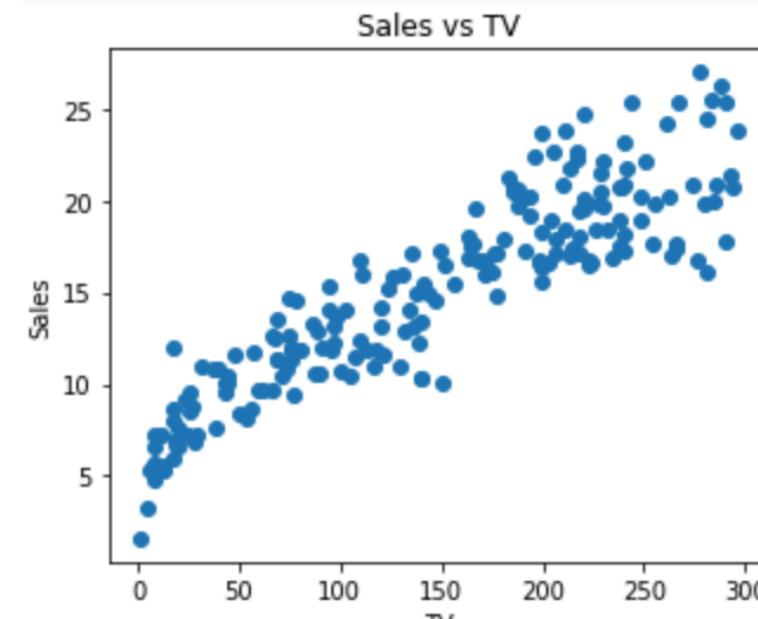
Przypomnienie dotychczasowych metod

Tabular data					
Features & Label Samples	F1	F2	F3	F4	Label
Sample_1	v _{1,1}	v _{1,2}	v _{1,3}	v _{1,4}	L ₁
Sample_2	v _{2,1}	v _{2,2}	v _{2,3}	v _{2,4}	L ₂
Sample_3	v _{3,1}	v _{3,2}	v _{3,3}	v _{3,4}	L ₃
.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.
Sample_n	v _{n,1}	v _{n,2}	v _{n,3}	v _{n,4}	L _n

Homework Grade (x)	Test Grade (y)
94	98
95	94
92	95
87	89
82	85
80	78
75	73
65	67
50	45
20	40

Przypomnienie dotychczasowych metod

	TV	Radio	Newspaper	Sales
0	230.1	37.8	69.2	22.1
1	44.5	39.3	45.1	10.4
2	17.2	45.9	69.3	12.0
3	151.5	41.3	58.5	16.5
4	180.8	10.8	58.4	17.9
...	...	...	...	...
195	38.2	3.7	13.8	7.6
196	94.2	4.9	8.1	14.0
197	177.0	9.3	6.4	14.8
198	283.6	42.0	66.2	25.5
199	232.1	8.6	8.7	18.4

200 rows × 4 columns

W przykładzie ze zbiorem danych „Advertisement” tworzyliśmy model regresji liniowej na podstawie jednej zmiennej niezależnej: np. $\text{Sales} \sim \text{TV}$.

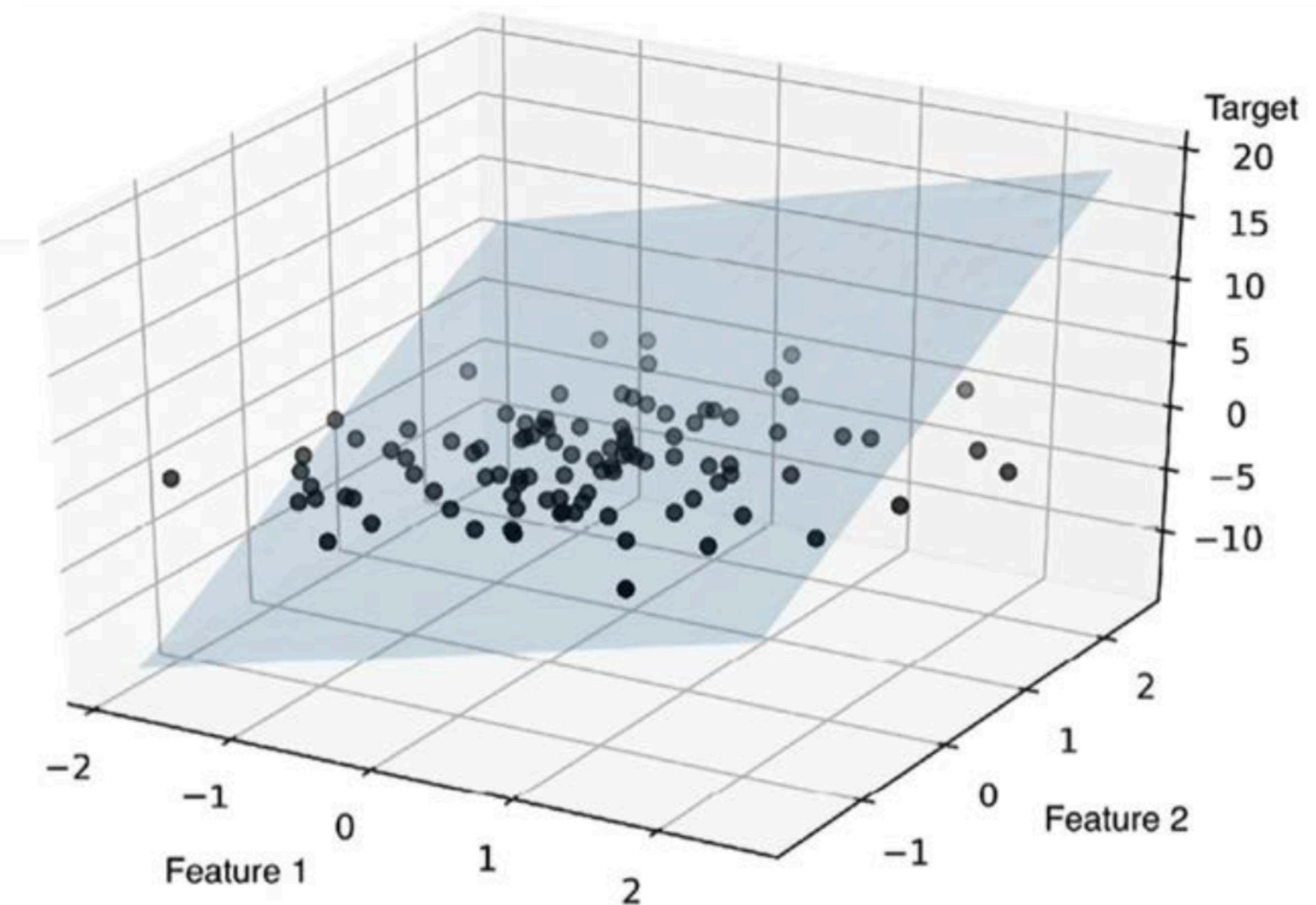
Jest to tzw. prosta regresja liniowa (simple linear regression).

Co zrobić w przypadku gdy mamy więcej zmiennych niezależnych?

Regresja wielowymiarowa

- Regresję możemy stosować również w przypadku, gdy mamy do czynienia z wieloma zmiennymi niezależnymi

	CRIM	ZN	INDUS	CHAS	NOX	RM	AGE	DIS	RAD	TAX	PTRATIO	B	LSTAT	Price
0	0.00632	18.0	2.31	0.0	0.538	6.575	65.2	4.0900	1.0	296.0	15.3	396.90	4.98	24.0
1	0.02731	0.0	7.07	0.0	0.469	6.421	78.9	4.9671	2.0	242.0	17.8	396.90	9.14	21.6
2	0.02729	0.0	7.07	0.0	0.469	7.185	61.1	4.9671	2.0	242.0	17.8	392.83	4.03	34.7
3	0.03237	0.0	2.18	0.0	0.458	6.998	45.8	6.0622	3.0	222.0	18.7	394.63	2.94	33.4
4	0.06905	0.0	2.18	0.0	0.458	7.147	54.2	6.0622	3.0	222.0	18.7	396.90	5.33	36.2

Regresja wielowymiarowa - model

- Model wielowymiarowej regresji liniowej przyjmuje postać:

$$Y = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_p X_p + \epsilon$$

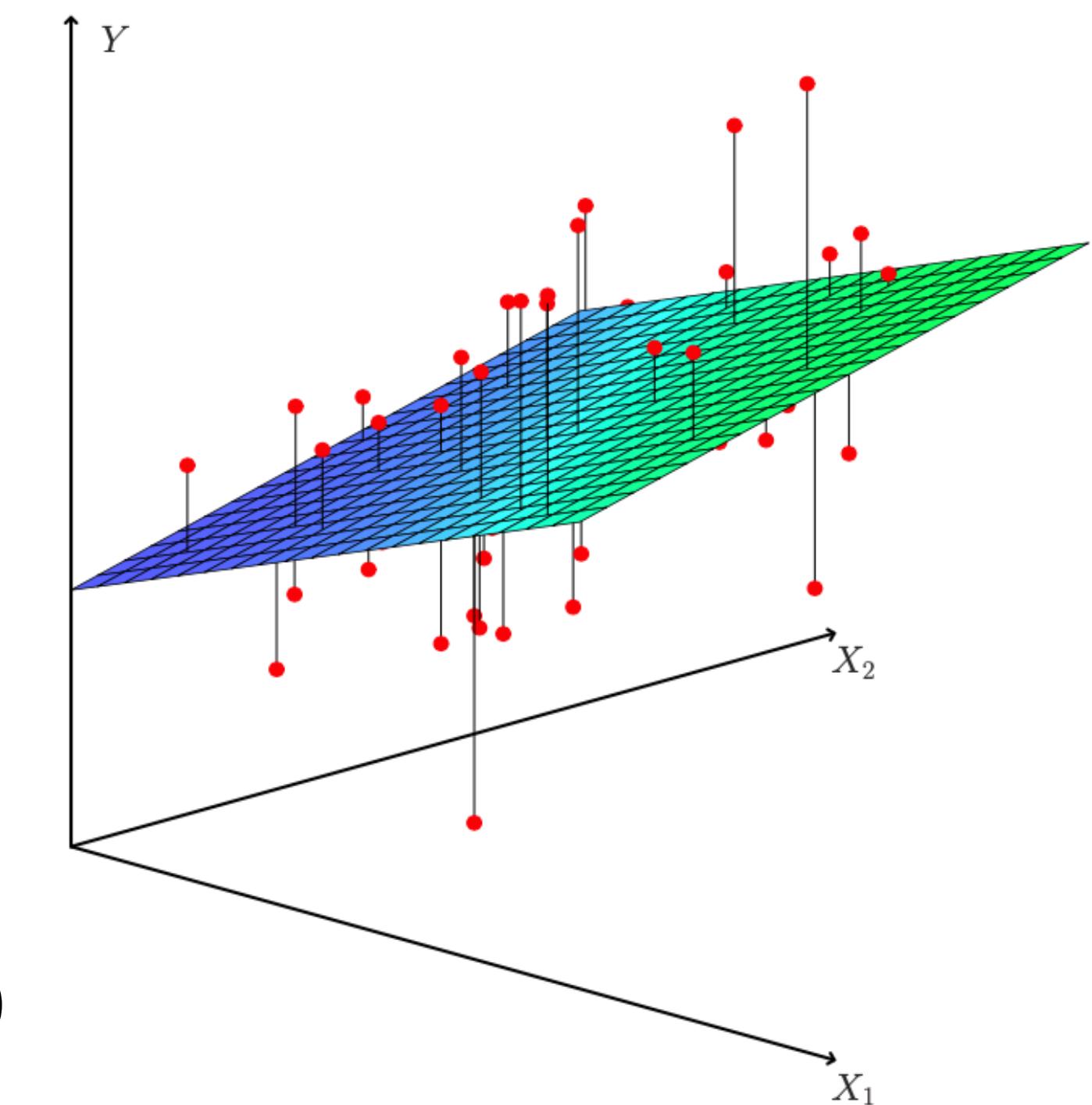
- Parametry $\beta_1 \dots \beta_p$ określają w jaki sposób zmienne niezależne X_j wpływają na zmienną zależną Y .
- Wracając do przykładu ze zbioru danych „Advertising”:

$$\text{Sales} = \beta_0 + \beta_1 \cdot \text{TV} + \beta_2 \cdot \text{Radio} + \beta_3 \cdot \text{Newspaper} + \epsilon$$

Regresja wielomianowa - estymacja parametrów

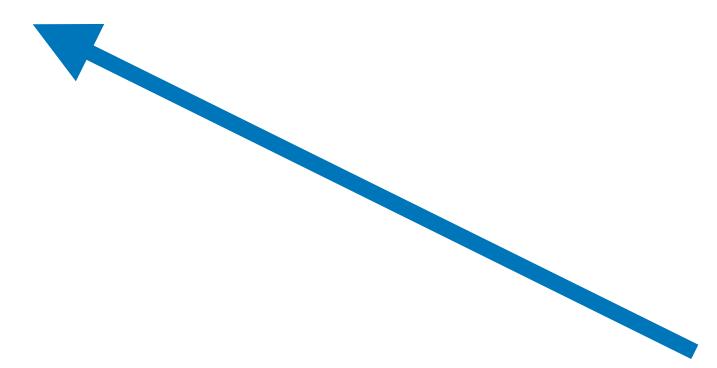
- Podobnie jak w przypadku regresji prostej, używamy metody najmniejszych kwadratów.
- Suma kwadratów odległości naszych obserwacji od **płaszczyzny** (hyperplane) definującą naszą regresję.

$$\text{RSS} = \sum_{i=1}^n (y_i - \hat{y}_i)^2 = \sum_{i=1}^n (y_i - \hat{\beta}_0 - \hat{\beta}_1 x_{i1} - \hat{\beta}_2 x_{i2} - \dots - \hat{\beta}_p x_{ip})^2$$

Ewaluacja parametrów

- Podobnie jak w przypadku regresji prostej, chcemy odpowiedzieć na pytanie: czy jest (istotna statystycznie) zależność między zmiennymi niezależnymi a zmienną zależną
  - Hipoteza zerowa: $H_0: \beta_1 = \beta_2 = \dots = \beta_p = 0$
  - Hipoteza alternatywna: H_1 : conajmniej jeden parametr β_j jest różny od zera
- Wciąż moglibyśmy użyć p-value pojedynczych parametrów, tak jak w przypadku regresji prostej, jednakże może być to problematyczne dla dużej ilości zmiennych
- Do odrzucenia hipotezy zerowej używamy więc testu F, a w szczególności statystyki F (F-statistics)
  - Test F bada łączną istotność parametrów dla całego modelu
  - Wartość F -statistics powinna być dużo większa od 1

Polecam zainteresowanym

Evaluacja parametrów

Współczynniki β

```
X_train = df[["TV", "Radio", "Newspaper"]]  
y_train = df["Sales"]  
  
X2 = sm.add_constant(X_train)  
est = sm.OLS(y_train, X2)  
regression_model = est.fit()  
print(regression_model.summary())
```

OLS Regression Results						
Dep. Variable:	Sales	R-squared:	0.903			
Model:	OLS	Adj. R-squared:	0.901			
Method:	Least Squares	F-statistic:	605.4			
Date:	Fri, 12 May 2023	Prob (F-statistic):	8.13e-99			
Time:	21:25:35	Log-Likelihood:	-383.34			
No. Observations:	200	AIC:	774.7			
Df Residuals:	196	BIC:	787.9			
Df Model:	3					
Covariance Type:	nonrobust					
	coef	std err	t	P> t	[0.025	0.975]
const	4.6251	0.308	15.041	0.000	4.019	5.232
TV	0.0544	0.001	39.592	0.000	0.052	0.057
Radio	0.1070	0.008	12.604	0.000	0.090	0.124
Newspaper	0.0003	0.006	0.058	0.954	-0.011	0.012
Omnibus:	16.081	Durbin-Watson:	2.251			
Prob(Omnibus):	0.000	Jarque-Bera (JB):	27.655			
Skew:	-0.431	Prob(JB):	9.88e-07			
Kurtosis:	4.605	Cond. No.	454.			

Notes:

[1] Standard Errors assume that the covariance matrix of the errors is correctly specified.

R^2

Wartość statystyki F

P-value dla hipotezy H_0
(Niska wartość → odrzucamy H_0)

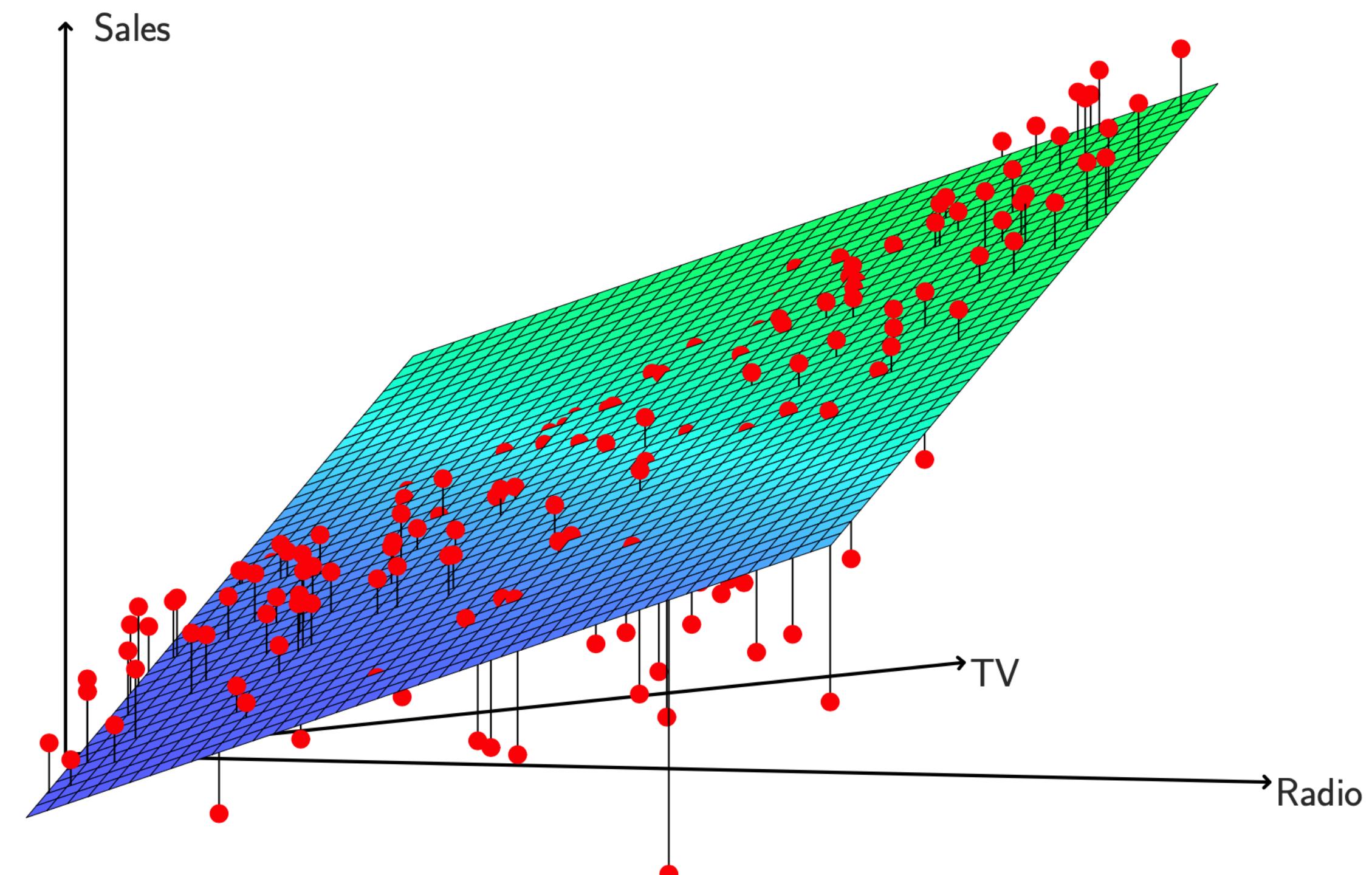
04 - Intro to multivariate regression

Wybór zmiennych

- Na poprzednim przykładzie widzieliśmy, że nie zawsze warto „wrzucać” wszystkie zmienne do regresji liniowej
- Strategie wyboru zmiennych:
  - *Forward selection* - najpierw robimy p prostych regresji, patrzymy która zmienna ma największy współczynnik R^2 (lub najmniejszy RSS) i wybieramy ją do modelu, kontynuujemy aż do ustalonego momentu
  - *Backward selection* - budujemy model regresji liniowej ze wszystkich zmiennych, a następnie usuwamy zmienną o największym parametrze p-value, kontynuujemy aż do ustalonego momentu (np. Wszystkie zmienne mają p-value poniżej ustalonego progu)
  - *Mixed selection* - kombinacja powyższych: zaczynamy tak jak przy strategii *forward selection*, ale gdy dla którejkolwiek zmiennej parametr p-value wzrośnie powyżej pewnej wartości, wtedy taką zmienną usuwamy.

Efekt „synergii”

- Regresja liniowa zakłada, że zależność między zmiennymi niezależnymi a zmienną zależną jest liniowa i *addytywna*, tj. Zależność między $Y \sim X_j$ nie zależy od innych zmiennych.
- W przypadku zbioru „advertising” nasza regresja niedoszacowuje sytuacji, w których wydajemy budżet na dwa kanały: radio i telewizję.
- Pojawia się nieliniowość sugerująca pewien rodzaj synergii lub interakcji między obiema kanałami reklamy, skutkującym większą sprzedażą niż gdyby użyć tych kanałów odziennie.

Efekt „synergii”

- Można taką sytuację zapisać:

$$Y = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \beta_3 X_1 X_2 + \epsilon$$

- Albo:

$$\text{Sales} = \beta_0 + \beta_1 \cdot \text{TV} + \beta_2 \cdot \text{Radio} + \beta_3 \cdot \text{TV} \cdot \text{Radio} + \epsilon$$

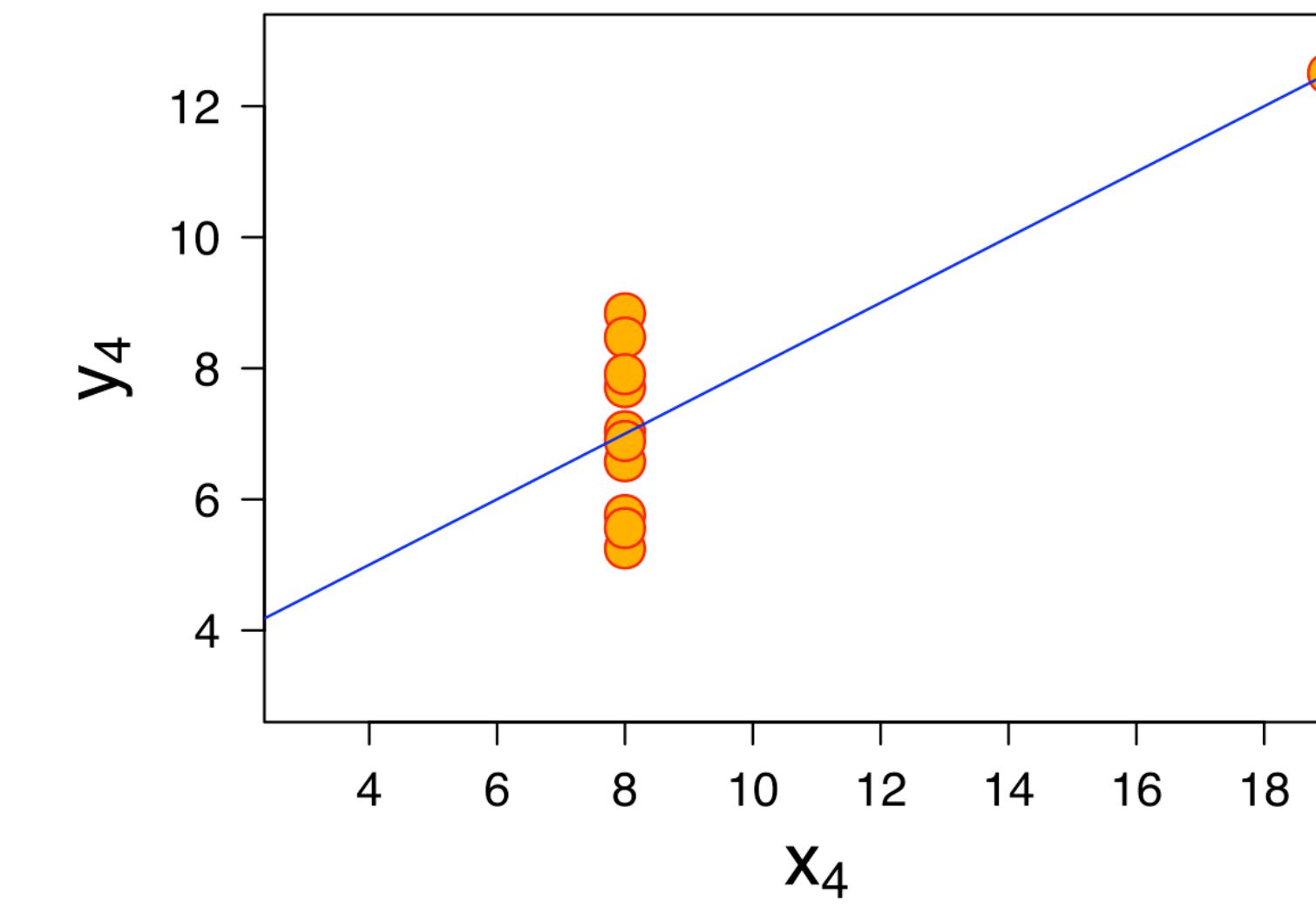
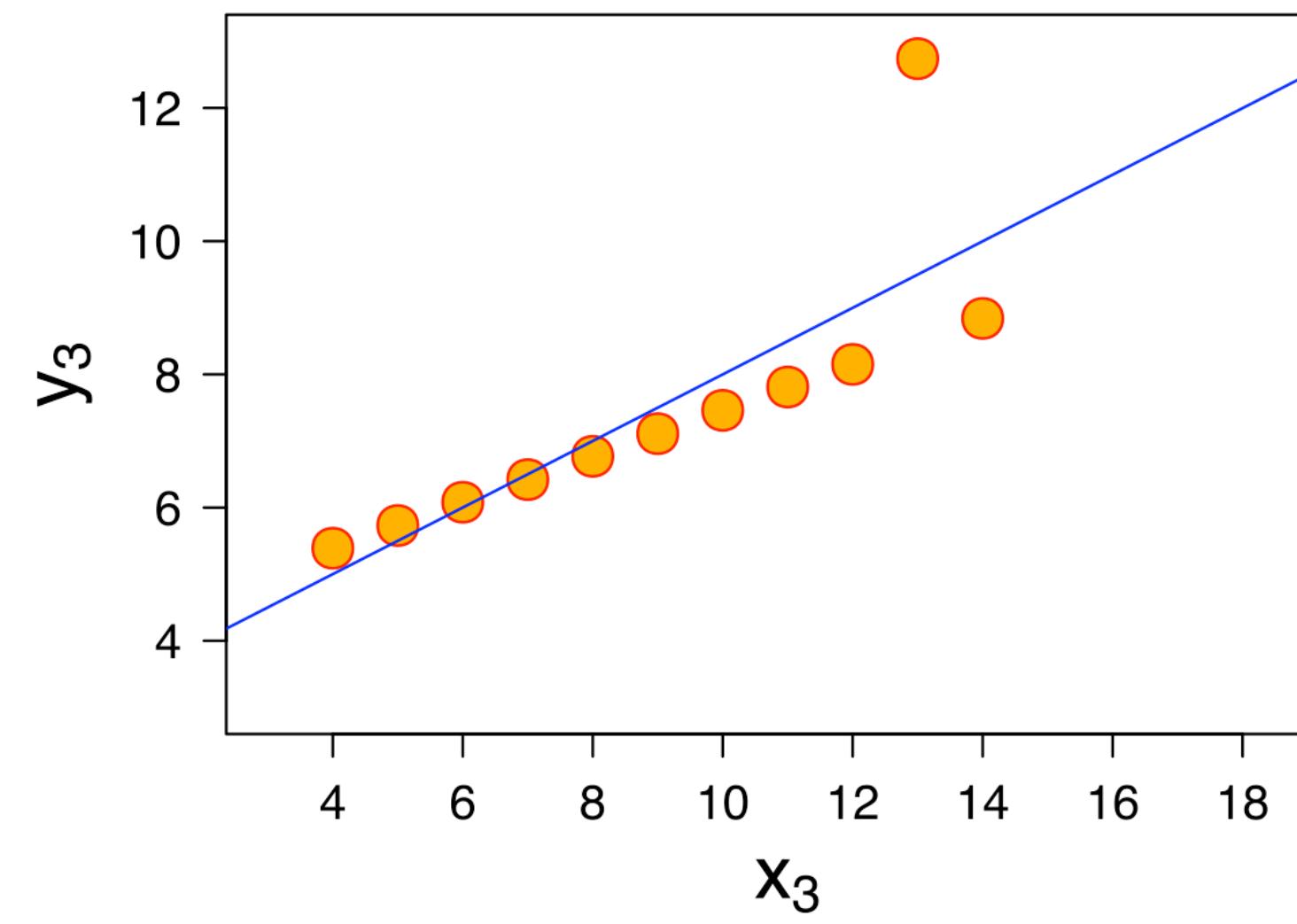
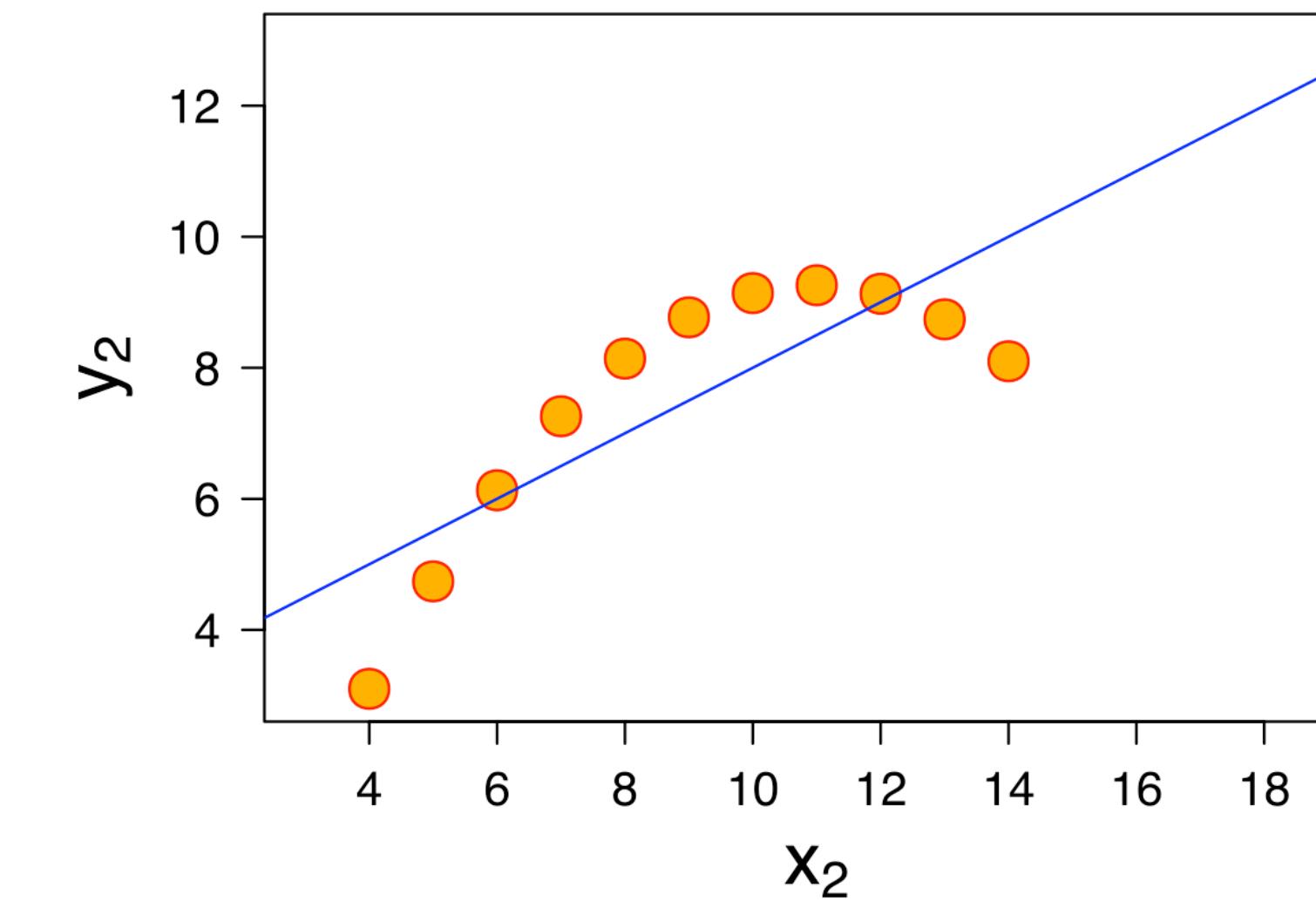
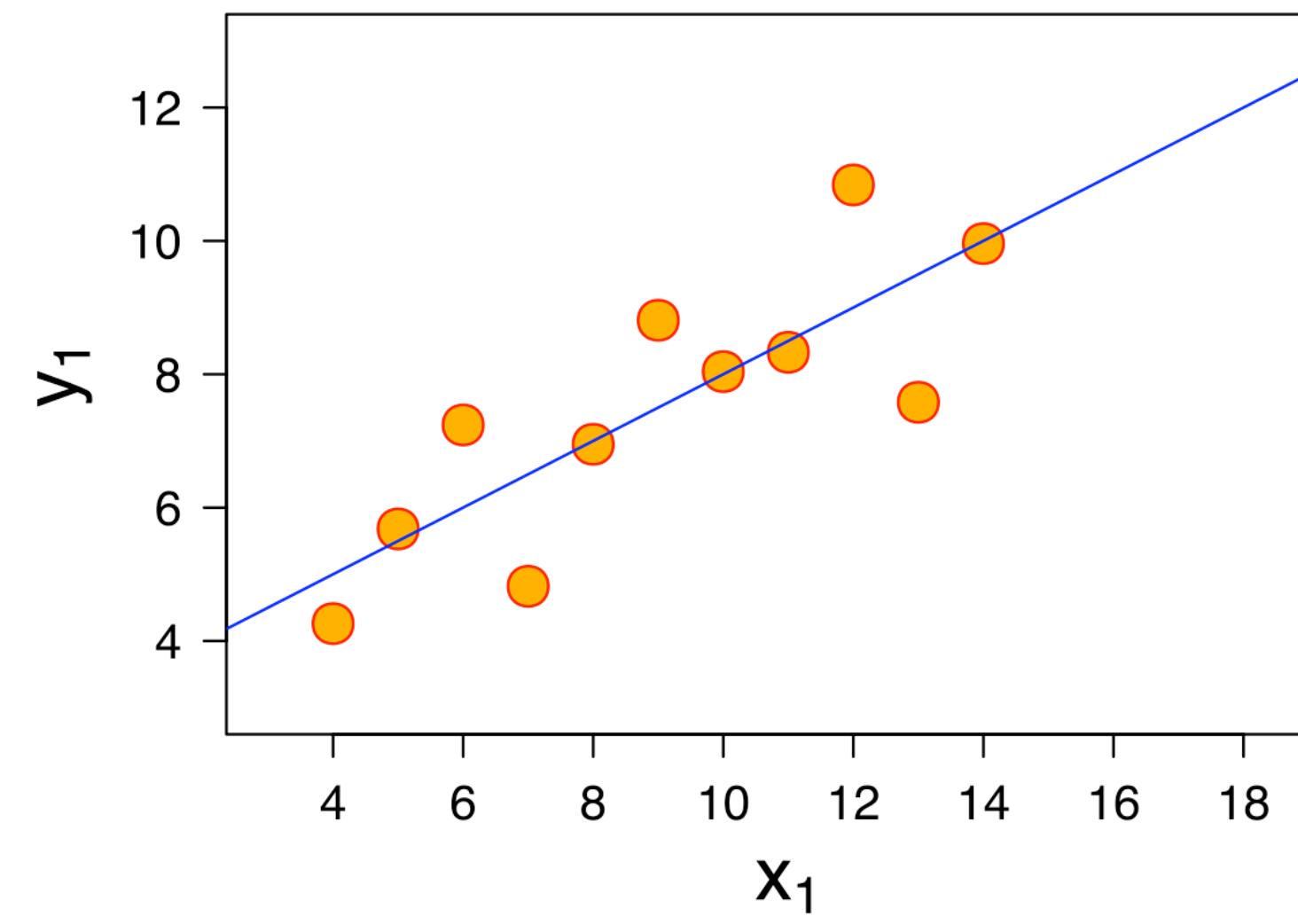
- Taki model znów staje się liniowy

04 - Intro to multivariate regression

Kiedy stosować regresję liniową

- Zależność między zmiennymi niezależnymi a zmienną zależną jest liniowa
  - Eksploracja danych: wykresy punktowe (scatterplot)
- Regresja liniowa jest mało odporna na dane odstające (outliers)
  - Rozważyć odrzucenie outlierów
- Zmienne niezależne nie są skorelowane ze sobą
  - Odrzucić „nadmiarowe” zmienne
- Jednorodność wariancji, homoskedastyczność (homoscedasticity) - błędy wartości przewidywanej są w miarę stałe i np. nie rosną wraz ze wzrostem wartości przewidywanej

Kiedy stosować regresję liniową

**“No one ever made a decision
because of a number.
They need a story.”**

Daniel Kahneman

Follow up

- Nie damy rady omówić wszystkich matematycznych i technicznych aspektów regresji
- Dla zainteresowanych polecam zgłębić problemy:
  - Regularyzacji (regularisation)
  - Metoda gradientu prostego (gradient descent) w znajdowaniu minimum funkcji celu
  - Jak w praktyce wygląda trenowanie regresji liniowej
- Materiały:
  - Andrew Ng videos on YouTube: „Lecture 4.2 – Linear Regression With Multiple Variables”
  - Książka: „The Elements of Statistical Learning” Jerome H. Friedman, Robert Tibshirani i Trevor Hastie

Rodzaje danych wejściowych

Rzut oka na przykłady

- Titanic dataset

PassengerId	Survived	Pclass		Name	Sex	Age	SibSp	Parch	Ticket	Fare	Cabin	Embarked
0	1	0	3	Braund, Mr. Owen Harris	male	22.0	1	0	A/5 21171	7.2500	NaN	S
1	2	1	1	Cumings, Mrs. John Bradley (Florence Briggs Th... Heikkinen, Miss. Laina	female	38.0	1	0	PC 17599 STON/O2. 3101282	71.2833	C85	C
2	3	1	3	Futrelle, Mrs. Jacques Heath (Lily May Peel)	female	26.0	0	0	113803	7.9250	NaN	S
3	4	1	1	Allen, Mr. William Henry	male	35.0	0	0	373450	8.0500	NaN	S

Rodzaje danych wejściowych

- Wartości liczbowe
- Wartości skategoryzowane
- Wartości tekstowe (strings)
- Daty
- Dźwięk
- Obrazy
- ...

Wartości skategoryzowane

- Zamiana na tzw. „Dummy variables” albo „1 z n” (one hot encoding)
- Przykład

Person	Education	Salary(annum)
0 amit	Under-Graduate	\$90k
1 vishal	Diploma	\$80k
2 john	Under-Graduate	\$90k
3 marry	Diploma	\$60k
4 sherin	Under-Graduate	\$90k
5 komal	Under-Graduate	\$100k
6 jay	Under-Graduate	\$60k
7 shree	Under-Graduate	\$100k
8 kishore	Diploma	\$90k
9 geetha	Diploma	\$70k
10 savitha	Under-Graduate	\$50k
11 vinith	Under-Graduate	\$90k

	Diploma	Master's	Under-Graduate
0	0	0	1
1	1	0	0
2	0	1	0
3	0	1	0
4	0	0	1
5	1	0	0
6	0	0	1
7	0	0	1
8	0	0	1
9	0	0	1
10	1	0	0
11	1	0	0
12	0	0	1
13	0	0	1

Brakujące dane

Przykłady

PassengerId	Survived	Pclass	Name	Sex	Age	SibSp	Parch	Ticket	Fare	Cabin	Embarked
0	1	0	Braund, Mr. Owen Harris	male	22.0	1	0	A/5 21171	7.2500	Nan	S
1	2	1	Cumings, Mrs. John Bradley (Florence Briggs Th... Heikkinen, Miss. Laina	female	38.0	1	0	PC 17599 STON/O2. 3101282	71.2833 7.9250	C85 NaN	C S
2	3	1	Futrelle, Mrs. Jacques Heath (Lily May Peel)	female	35.0	1	0	113803	53.1000	C123	S
4	5	0	Allen, Mr. William Henry	male	35.0	0	0	373450	8.0500	Nan	S

Nan - Not a Number

NA - Not Available

," - puste pole

Reprezentacja brakujących danych

- Strategie traktowania brakujących danych:
  - Usunięcie (wiersza - danej obserwacji, kolumny - odrzucenie zmiennej niezależnej)
  - Uzupełnienie danych
    - Wartości liczbowe: interpolacją wartości, średnia, taka sama jak poprzednia, inne bardziej zaawansowane metody
    - Wartości skategoryzowane: dodanie nowej klasy

05 - Handling data

Zasady zaliczenia

- Zaliczeniem będzie projekt robiony w grupie 3-4 osobowej (max 5).
- Projekt polega na zastosowaniu regresji liniowej lub klasyfikacji (regresji logistycznej) na wybranym zbiorze danych
  - Zaproponuje 2 zbiory danych do wyboru: jeden na klasyfikacje, drugi na regresje
  - Każdy może też przyjść ze swoim zbiorem danych (**wtedy zalecam konsultacje ze mną, żeby określić zakres**)
- Rezultatem projektu powinien być notebook (collab), który może zawierać elementy omawiane na wykładzie:
  - Wczytanie danych, może jakaś wizualizacja zbioru
  - Zastosowanie algorytmu uczenia maszynowego
  - Ewaluacja: stworzenie macierzy błędów/metryk modelu/współczynnik R2 regresji itd.
- Zachęcam do wzorowania się na notebookach prezentowanych na wykładzie
- Projekt (notebook) najlepiej wysłać mi mejlem
- Termin do 18 czerwca

Zbiory danych

- Titanic dataset (klasyfikacja)
- Penguins (klasyfikacja)
- Boston housing (regresja)
- Auto (regresja)
- Credit (klasyfikacja lub regresja)

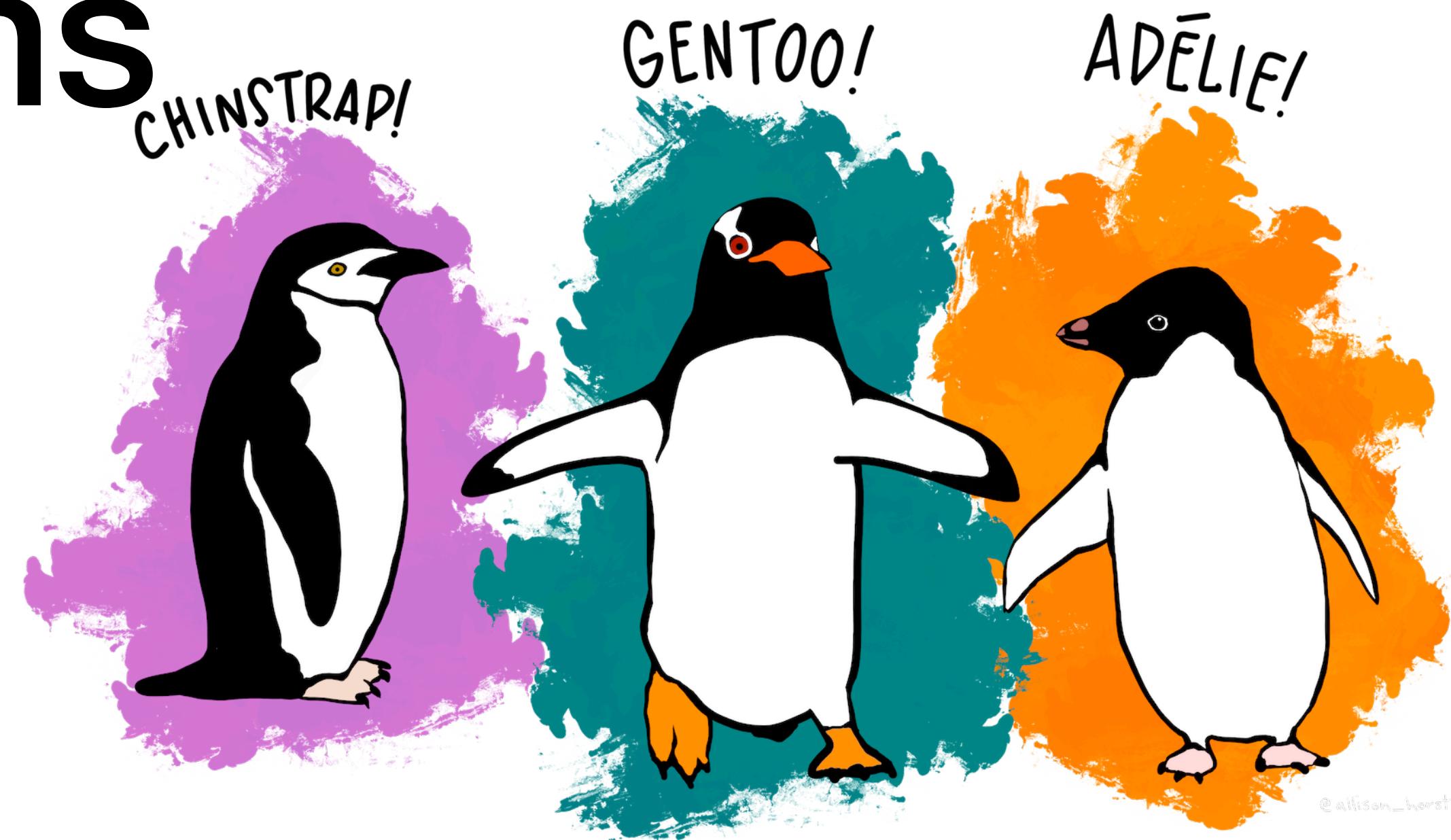
Titanic

- Zbiór danych zwiera 12 kolumn i 891 wierszy. Znaczenie kolumn:
  - **survival: przeżycie 0 = Nie, 1 = Tak**
  - pclass: rodzaj biletu 1 = 1 Klasa, 2 = 2 Klasa, 3 = 3 Klasa
  - sex: płeć
  - age: wiek w latach
  - sibsp: ilość rodzeństwa (+ żona) na pokładzie
  - parch: ilość rodziców / dzieci na pokładzie
  - ticket: numer biletu
  - fare: opłata
  - cabin: numer kabiny
  - embarked: port zaokrętowania (wejścia na pokład) C = Cherbourg, Q = Queenstown, S = Southampton
- Przykład zadania: predykcja przeżycia

Penguins

- Zbiór danych zawiera 7 kolumn
  - **species: gatunek (Chinstrap, Adélie, or Gentoo)**
  - culmen_length_mm: długość dzioba
  - culmen_depth_mm: wysokość dzioba
  - flipper_length_mm: długość skrzydła
  - body_mass_g: masa ciała
  - island: nazwa wyspy z Archipelagu Palmera (Antarktyda)
  - sex: płeć
- Przykład zadania: klasyfikacja gatunku na podstawie cech anatomicznych

CULMEN: RIDGE ALONG THE
TOP PART OF A BIRD'S BILL

MTCARS

- Zbiór danych z 392 obserwacjami i 9 zmiennymi:
  - mpg - miles per gallon - zużycie paliwa (w milach na galon paliwa)
  - cylinders - liczba cylindrów (od 4 do 8)
  - displacement - objętość skokowa (cale sześcienne)
  - horsepower - moc (konie mechaniczne)
  - weight - waga (w funtach)
  - acceleration - przyspieszenie w sekundach do 60 mil na godzinę
  - year - rok produkcji (z ostatnie cyfry roku, XX wiek)
  - origin - kraj produkcji (1. American, 2. European, 3. Japanese)
  - name - nazwa samochodu
- Przykład zadania: od czego zależy bardziej ekonomiczne zużycie paliwa?

Credit

- Zbiór danych 400 fikcyjnych klientów banku:
  - Income - dochody (w tys \$)
  - Limit - limit kredytowy
  - Rating - rating
  - Cards - liczba kart kredytowych
  - Age - wiek (w latach)
  - Education - edukacja (w latach)
  - Own - czy jest właścicielem mieszkania/domu
  - Student - czy jest studentem
  - Married - czy jest żonaty/ma męża
  - Region - region (East, South, and West)
  - **Balance - dług w \$**
- Przykładowe zadanie: jak przewidzieć wysokość długu? Od czego on zależy?

Boston housing

- Zbiór danych zawierający wartość nieruchomości z 506 obszarów Bostonu. Posiada 13 cech (zmiennych niezależnych):
  - crim - liczba przestępstw w przeliczeniu na mieszkańca
  - zn - procent działek/nieruchomości o wielkości pow. 25000 stopy kwadratowej
  - indus - procent obszaru przeznaczonego pod funkcje przemysłowe
  - chas - obszar bezpośrednio graniczy z rzeką
  - nox - współczynnik zanieczyszczenia tlenkami azotu NO (ppm)
  - rm - średnia ilość pokoi w mieszkaniu
  - age - procent budynków wybudowanych przez 1940 rokiem
  - dis - odległość (średnia ważona) od 5 głównych stref biurowo/przemysłowych
  - rad - index dostępu do obwodnic/dróg szybkiego ruchu
  - tax - stawka podatku gruntowego (od każdych 10.000\$)
  - ptratio - współczynnik ilości dzieci na jednego nauczyciela
  - lstat - procent mieszkańców o niższym statusie ekonomicznym
  - **medv - mediana wartości nieruchomości (w 1000\$)**
- Przykład zadania: od czego uzależniona jest cena nieruchomości? (Regresja liniowa)